

Хаттама № 5
«TURKISTAN INVEST» ИТЭДАА» ЖШС сыбайлас жемқорлыққа қарсы
ІІІ - тоқсандық іс-шаралар жиналысы

Түркістан.қ
сағ: 15:30

«19» қыркүйек 2025ж

Мекеменің толық атауы: «TURKISTAN INVEST» инвестиция тарту және экспортты дамыту аймақтық агенттігі» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – Серіктестік).

Серіктестіктің нақты орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, Түркістан облысы, Түркістан қаласы, Басқармалар үйі, 4 қабат.

Төрағалық етті: «TURKISTAN INVEST» ИТЭДАА» ЖШС Басқарма Төрағасы У.Юсупов

Қатысты: «TURKISTAN INVEST» ИТЭДАА» ЖШС қызметкерлері.

Күн тәртібінде:

- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі»
(2015 жылғы 18 қарашадағы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы ҚР Заңының 16-бабы);

- «Квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы үлгілік ереже»
(ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы №112 бұйрығы);

1.Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметтің функцияларына жауапты Әкімшілік блоктың менеджері М.Б.Ермекова Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі туралы бойынша толық түсіндірме жұмыстарын жасады.

Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы 2015 жылғы 18 қарашада қабылданды. Бұл заң сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйелі шаралар кешенін іске асыруға бағытталған маңызды құқықтық акт болып табылады. Заңның негізгі мақсаттары:

- **Сыбайлас жемқорлықпен күресуді күшейту;**
- **Әкімшілік және қылмыстық жауапкершілікті арттыру;**
- **Мемлекеттік органдар мен мекемелерде ашықтықты қамтамасыз ету.**

Заңда сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оған қарсы күрес жүргізу мен жауапкершілікті арттыру шаралары, сондай-ақ өртүрлі ұйымдар мен

азаматтардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға қатысуы қарастырылған.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі» - бұл ұйымдар мен мекемелерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға және олардың алдын алуға бағытталған ішкі бақылау жүйесі. Бұл қызмет Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 16-бабына сәйкес жүзеге асырылады.

ҚР Заңының 16-бабына сәйкес:

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің негізгі міндеттері мыналар:

- Антикоррупциялық бағдарламаларды әзірлеу және енгізу.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамалардың сақталуын бақылау.
- Ішкі аудит жүргізу, тәуекелдер мен бұзушылықтарды анықтау.
- Құқық қорғау органдарымен және реттеуші органдармен өзара әрекеттесу.

2. Этика және мінез-құлық стандарттары.

Ұйымдар комплаенс жүйесін енгізгенде, **этика кодексін** әзірлейді. Бұл кодекс қызметкерлердің мінез-құлқын анықтап, сыбайлас жемқорлыққа жол бермейтін ережелерді бекітеді. Мысалы:

- Жемқорлыққа қатысты барлық түрлеріне тыйым салу (пара алу, қызметтік лауазымын жеке мүдде үшін пайдалану).
- Қызметкерлер арасындағы қатынастарда этикалық нормаларды сақтау.

3. Қызметкерлерді оқыту және ақпараттандыру.

Комплаенс жүйесін тиімді жұмыс істеуі үшін қызметкерлердің білімін үнемі жаңартып отыру қажет:

- **Этика және сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар бойынша тренингтер өткізу.**
- Заңнамалардағы өзгерістерді қызметкерлерге түсіндіру.
- Жемқорлыққа қарсы тәуекелдер мен оларды болдырмау жолдары туралы оқыту.

4. Ішкі бақылау және мониторинг жүргізу.

- Ұйым ішіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау.
- Автоматтандырылған жүйелерді енгізу арқылы қызметкерлердің әрекеттерін мониторинг жасау, әсіресе сыбайлас жемқорлыққа бейім салаларда.

5. Жауапкершілік және санкциялар.

Комплаенс қызметінің маңызды аспектілерінің бірі – **санкцияларды** нақты белгілеу. Бұл қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қатысты әрекеттеріне қолданылатын шаралар:

- Ішкі тәртіптік шаралар (ескерту, ескерту жазбасы, қызметтен шеттету)

- Заң бойынша қылмыстық немесе әкімшілік жауапкершілік.

- Қызметкерлерді жұмысынан босату.

6. Сенім телефондары мен анонимді хабарлау жүйесін енгізу.

Ұйымдар сыбайлас жемқорлық фактілері туралы **анонимді хабарлау арналарын** құруы қажет. Бұл қызметкерлерге қауіпсіз және еркін түрде бұзушылықтар туралы хабарлауға мүмкіндік береді:

- Жедел байланыс желісі (горячая линия).

- Электронды алаңдар немесе мобильді қосымшалар арқылы хабарлау.

7. Заңнама өзгерістеріне және халықаралық стандарттарға бейімделу.

Комплаенс жүйесі икемді болуы керек және заңнамалардағы өзгерістерге, сондай-ақ халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарға сай жаңартылып отыруы тиіс.

Халықаралық стандарттар:

- ISO 37001 – сыбайлас жемқорлықты болдырмау бойынша халықаралық стандарт.

- ОЭСР (Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы) – сыбайлас жемқорлыққа қарсы ең жақсы тәжірибелер мен ұсыныстар.

2.«Квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы үлгілік ереже» - Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің 2023 жылғы 31 наурыздағы №112 бұйрығы негізінде әзірленген құжат. Бұл ереже квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жасау мақсатында комплаенс-қызметтерді құру және ұйымдастыру тәртібін реттейді.

Бұл ереже квазимемлекеттік сектор субъектілерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес шараларын тиімді іске асыру үшін негіз болатын бірқатар талаптарды қамтиды. Оның ішінде:

1. Комплаенс-қызметтің құрылымы мен міндеттері:

- Комплаенс-қызмет жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыру, оның тиімділігін бақылау және жақсарту бойынша жұмыстарды атқарады.

- Қызметтің негізгі міндеттеріне ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ету, мемлекеттік қызметшілер мен басқа да қызметкерлерді сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетке тәрбиелеу кіреді.

2. Қызметкерлердің біліктілігі мен міндеттері:

- Комплаенс-қызметті ұйымдастыру үшін білікті мамандарды тарту, оларды үнемі оқыту және сертификаттау қажет.
- Қызметкерлер арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар мен құжаттарды түсіндіру жұмыстары жүргізіледі.

3. Құжаттар мен есептер:

- Квазимемлекеттік сектор субъектілері жыл сайын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша есеп беріледі. Бұл есептің ішінде комплаенс-қызметтің жұмысы туралы ақпараттар және атқарылған шаралар қамтылады.

4. Мониторинг және бақылау:

- Комплаенс-қызметтің жұмысы тұрақты түрде мониторингтен өтіп, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша тиімділікті бағалау жүргізіледі.
- Ереже ұйымдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар жоспарын құруын және оны орындау барысын қадағалауды көздейді.

Қорытынды:

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметтің функцияларына жауапты Әкімшілік блок менеджері М.Б. Ермекова сыбайлас жемқорлыққа қарсы ІІІ -тоқсандық іс - шаралар жиналысының баяндамасын қорытындылай келе, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтердің жұмысы заңнаманы сақтау және ұйым ішіндегі корпоративтік мәдениетті жақсартуға бағытталған. Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы білімдерін арттыру, құқықтық түсіндіру жұмыстарын жүргізу және ішкі бақылауды күшейту арқылы бұл ереже сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Басқарма Төрағасы

Хатшы

У. Юсупов

М. Ермекова